

Жак Ив Кусто, Ф. Дюма

Акулите

Един средноголям кит, тежко ранен, плува след нашия кораб. Земята изчезва на хоризонта, под кила са 1500 сажена вода и стадото китове се върти и пръхти край нас. Тайез и аз се спускаме във водата, за да стигнем по въжето на харпуна до агонизиращото животно.

Тюркоазената вода е невероятно прозрачна. Ние напредваме, местейки ръце по хоризонтално опънатото въже, спускаме се няколко стъпки надолу и стигаме до кита. Ивици кръв още се точат от дупките, оставени от двата куршума. Приближавам се към другите три кита, но те се прегъват на две и пикират право надолу в синевината. Опитвам се да последвам единия, но когато стигам на трийсет метра, той вече е изчезнал далеч под мен. В бездънната синевина забелязвам една петметрова акула, която отминава безразлична, вероятно привлечена от кръвта на кита. Много по-надолу, извън моето полезрение, се простира дълбокият и непрозрачен пласт, където навярно пасат стадо левиатани; други акули се навъртат наоколо. Връщам се неохотно на кораба.

На задната палуба само си сменям дихателния апарат и закрепям една таблетка меден ацетат на глезена си и друга на колана. Разтваряйки се във водата, този химикал е в състояние да пропъди акулите. Този път с мен е Дюма. Уговорено е, че той ще нахлузи примка на опашката на кита, а аз в това време ще снимам. Със самото влизане във водата Диди е видял една голяма акула, но тя изчезва още преди да съм я забелязал. Минаваме под кила и поемаме по посоката на харпунното въже.

Едва сме изменили няколко метра под него и попадаме на друга акула, дълга два и половина-три метра, и то такава, каквато досега не бяхме срещали. Беше изящна, светлосива, много чиста – истинско украшение. Пускаме въжето и смело плуваме към нея, убедени, че ще изчезне като другите; но тя не отстъпва. Над гърба ѝ плува двайсетсантиметрова риба на черни и бели ивици – няма съмнение – прочутата риба-пилот. Приближаваме се още, заставаме на три метра от нея. Невероятно! Около акулата са се наредили като по рафтове десетина риби-пилоти. Има съвсем малки и други големи един пръст; стоят там като празнична украса, поемат ритъма на животното, изоставайки на не повече от няколко сантиметра зад него. Не създават впечатление, че го следват – те са част от него, придайщи. Най-малката от всички, една рибка-пилот, колкото нокът голяма, трепка пред муцуната на акулата и като по чудо не помръдва, когато животното се придвижва напред, вероятно тласкано от някоя вълна.

Според морските легенди акулата не вижда добре и пилотът ѝ води към жертвата ѝ, за да обере трохите от нейната трапеза. Днешните

учени са склонни да пренебрегнат тезата, че пилотът изпълнява службата на куче за слепец, макар дисекцията да потвърди, че акулата има лошо зрение. Нашият експеримент ни дава основание да мислим, че акулата вижда тъй добре, както и ние.

Хубавата сива акула не проявява никакъв страх. Радвам се, че най-после имам възможност да снимам акула в отлични условия. Почти влизам в ролята на режисьор – давам със знаци указанията си на Дюма, който споделя ролята на кинозвезда заедно със сивата акула. Снимам акулата с Диди пред нея, Диди зад нея. Моят другар я следва, приближава се, хваща я за опашката, раздвоен между желанието да я дръпне, да наруши прекрасното равновесие на тази картина в страха да не би да се обърне и да го захапне. И така той се отказва и само повтаря движенията на акулата. Трябва да плува колкото може по-бързо, за да не изостава от животното, което напредва почти без да мърда. Аз се въртя в центъра на играта, но след първите възторзи започвам да усещам опасността. Животното не дава вид, че се интересува много от нас, но ни фиксира с неподвижното си малко око.

Лека-полека нашата сива акула ни е увлякла на двайсет метра дълбочина. Тогава Дюма сочи с пръст надолу. Появявайки се в тъмната синевина, на границата на видимостта, други две акули се издигат бавно към нас. Те са много по-големи – над четири метра. По-източени, по-сини, по-диви на вид. Настаняват се над нас: нямат риби-пилоти.

Нашата стара приятелка сивата акула се приближава към нас, стеснявайки радиуса на кръговете, които описва. Но изглежда все тъй сговорчива. Механизмът, който я караше да се върти около нас като часовникова стрелка, изглежда, действуваше изправно, а пилотите ѝ неотлъчно я следваха. Дотук ние бяхме успели да преодолеем страха си, вече не мислехме за него. Ала появата на двете големи акули безцеремонно ни върна към действителността.

Ние с Дюма отчаяно ровим в паметта си, за да намерим там съвети за плашене на акули. „Жестикულიрайте“ – казва един спасител и ние размахваме безразборно ръце. Малко ни е срам: сивата не благоволи да се усмихне. „Пратете ѝ струя мехурчета“ – препоръчва един водолаз. Дюма изчаква акулата да мине най-близо до него и духа с всичка сила: акулата не реагира. „Викайте колкото можете“ – съветва Ханс Хас. Викахме до прегракване. Акулата сякаш е глуха. „Таблетки меден ацетат, прикрепени към колана, ще попречат на акулите да се приближат“ – обещава един офицер-инструктор от американската авиация. Сложили сме си по две, а нашата приятелка си плува през медния бульон, без да ѝ

мигне около. Втораченият ѝ поглед ни преценява като жива съвест. Сякаш знае какво иска: времето работи за нея.

Тогава се случва едно ужасно произшествие. Мъничката рибка-пилот, която плува пред муцуната на акулата, напуска поста си и затрепква към Дюма. Тя пърха току пред маската му и моят приятел тръсва глава, като да отпъжда комар. Ала напразно, Дюма се чувства белязан, той е станал придатък на акулата. Усещам, че моят приятел се доближава инстинктивно до мен. Виждам в обектива как ръката му търси ножа на колана и как го изважда. Зад ножа и камерата – сивата акула се отдава малко, сякаш да се засили, и се насочва право отгоре ни.

Смешно е да се бием с нож срещу акула, но е дошъл моментът, в който ножът и камерата са последното ни защитно средство. Без да мисля, аз размахвам камерата като щит, натискам лостчето и снимам животното, което вече се спуска срещу ми. Плоската муцуна непрестанно се уголемява; скоро остава само една огромна паст. Хваща ме яд. С всички сили блъсвам камерата напред и удрям право в муцуната. Чувствавам как водата се раздвижва от силните удари на опашката, тежкото тяло профучава като светкавица и акулата се озовава на четири метра от мен, невредима, безизразна, бавно описва своя упорит кръг около нас.

Двете сини акули продължават да се издигат и се включват в танца. Крайно време е да се връщаме. Качваме се на повърхността и показваме глави над водата. Ужас! „Ели-Моние“ е на триста метра от нас. Загубил ни е следата. Размахваме френетично ръце, но корабът не отговаря. Продължаваме да се държим на повърхността; най-добрият начин да бъдеш разкъсан. Спуснатите във водата крака могат да изчезнат като надежда от върлина.¹ Поглеждам надолу: трите, акули стремително се носят към нас. Потапяме се и се приготвяме за отбрана; те отново предприемат старата маневра в обход. Тъй като сме на два-три метра дълбочина, те се колебаят да ни доближат. Опитваме се да се върнем към кораба. За нещастие без ориентир или компас на ръката не е възможно да изменим и десет метра в права линия.

Мислим преди всичко за краката си и импровизираме защитна позиция – обръщаме се така, че всеки да може да наблюдава краката на другия. Редуваме се – когато единият се стрелва към повърхността и маха с ръце в продължение на няколко секунди, другият го пази, заемайки възможно най-агресивно положение. Докато Дюма маха отчаяно за

1. Състезателна игра – на върха на гладка върлина се поставят различни предмети или лакомства – получава ги този, който успее да ги стигне. Б.пр.

помощ, една от сините акули се приближава съвсем близко до краката му. Изкрещявам. Дюма се обръща и се спуска енергично с лице срещу животното, което се отдалечава и се връща към своята въртележка. Когато се подаваме на повърхността, за да погледнем, ние сме замаяни от този шеметен въртеж под водата, а трябва да продължим, трябва да въртим глави като шури, да се помъчим да открием „Ели-Моние“.

Останали сме почти без сили; става ни студено, мисля, че вече повече от половин час сме във водата. Скоро запасите ни от въздух те се изчерпят. След тази отсрочка ние ще изплюем захапките си, ще махнем скафандрите, ще излезем на повърхността и с чести гмуркания ще продължим да се браним, както можем. Ще сме капнали от умора, а нашите ужасни противници ще си останат неуморими, неуязвими. Ала поведението на акулите се променя. Те се раздвижват, правят една последна обиколка и изчезват. Не ни се вярва. Споглеждаме се. Някаква сянка минава над нас: това е лодката на „Ели-Моние“. Тя, тя е пропъдила акулите.

Тръшнахме се в лодката. Екипажът е почти толкова развълнуван, колкото и ние. Корабът бе изгубил следата на нашите мехурчета и се бе отклонил. Трудно ни е да повярваме, че сме прекарали само двадесет минути във водата.

КРАЙ

© Жак Ив Кусто
© Ф. Дюма
© 1983 Ася Къдрева, превод от френски

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2008

Издание:

15 морски истории
Френска, първо издание
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1983
Рецензент Бояна Петрова
Преводач Ася Къдрева
Редактор Панко Анчев
Художник Димитър Трайчев
Худ. редактор Иван Кенаров
Техн. редактор Добринка Маринкова
Коректори Светла Димитрова, Мария Филипова
Дадена за набор на 29.VII.1983 г. Подписана за печат на 5.XI.1983 г. Излязла от печат
м. декември 1983 г.
Изд. № 1700. Формат 60×90/16. Печ. коли 14,75. Изд. коли 14,75
УИК 10,56 Цена 1,40 лв. ЕКП 9536622311; 6126–18–83. Пор. № 210
ДЧ 840–32
Печат: ДП „Стоян Добрев-Странджата“, Варна
с/о Jusautor, Sofia

15 histoires de mer
Gautier-Languereau, 1966

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9423>]